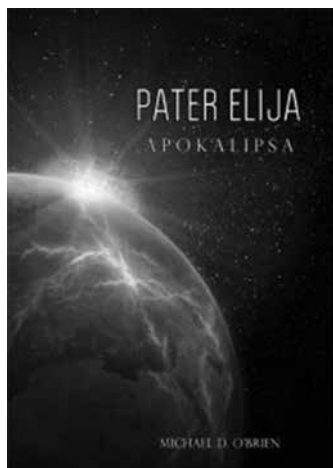

MICHAEL D. O'BRIEN
PATER ELIJA:
APOKALIPSA

Avtor romana je kanadski pisatelj, esejist, umetnik in predavatelj o veri in kulturi. Literarno delo o koncu človeštva – kot pisatelj sam imenuje pričujočo knjigo – je prva in največkrat prevedena knjiga iz apokaliptične zbirke *Children of the last days* (Otroci poslednjih dni). Kot pravi sam v uvodu v knjigo, je roman napisan v luči krščanskega razodetja. "Bolj kot z napovedovanjem dogodkov se ukvarjam s tem, kako se bodo ljudje odzvali na nevzdržno napetost, na vse hladnejše moralno ozračje, na duhovno stanje stalno spreminjajočih se obzorij." Ob koncu uvoda pa bralcu položi na srce pomembne in razmisleka

vredne besede: "Zgodba ne poteka z omamno hitrostjo televizijskih nadaljevanj in ne ponuja niti poenostavljenih rešitev niti hlinjene pobožnosti. Ponuja Križ. Upam, da priča o končni zmagi luči."

Razodetje, konec sveta (pa ne po majevskem koledarju), Kristusov drugi prihod ... Se nam ne zdi vse to nekje daleč? Satan in antikrist pa besedi, o katerih ne razmišljamo prav radi? Avtor romana nas želi s svojim pisanjem spodbuditi k drugačnemu razmišljanju – k nenehni pripravljenosti, opreznosti in pazljivosti. Pa to ne pomeni videti zla povsod in v vseh, živeti v nenehnem strahu in omejenosti. Pomeni zavedanje, da živimo v svetu, ki od nas potrebuje oz. zahteva kritično razmišljanje, pozornost in razumevanje, željo vedeti več in stati za svojimi prepričanji. "Nekega dne bo prišel antikrist. Pogosto pozabimo, da je bil dejaven v vseh časih in da je od nekdaj brez uporabe apokaliptičnega dramatiziranja zavajal duše in v prekletstvo vodil narode in ljudstva. Od Kristusovega časa so svet pretresle številne apokalipse – vladavine Nerona, Hitlerja in Stalina, na primer. To je zgled vladanja grešnega človeka. To so tudi opozorila. Opozorila, da boja z antikristom ne moremo zaznati kot veličastne drame, ki se bo zgodila nekoč v prihodnosti. Boj s tem duhom se je začel na začetku zgodovine in se do današnjega dne še ni končal." Borimo se vsak

dan – najprej sami s seboj. "Najbolj zaskrbljujoče je, da si Zahod zatiska oči pred novimi oblikami totalitarizma. Fašistični materializem in socialni materializem sta tako rekoč izginila z zemeljskega obličja. Izjema je le Kitajska. Vendar ateistični materializem, ki je prevzel kapitalistično obliko, ni nič manj uničevalen. Vsako leto zaradi splava in evtanazije ugasne več deset milijonov življenj. Zadnje stoletje je zaznamovala divja materialistična ideologija. Posledica je civilizacija, oropana za smisel življenja. Človek je pozabil, da je zemeljsko in nebeško bitje. Pozabil je, kdo je. Ne posluša. Ne sliši. Zato drvimo v krizo nesluteneh razsežnosti."

"Vera ni breme. Je najlepša pustolovščina." Na to pustolovščino, pot nenehnega boja za vero in proti zlu, nas popelje glavni lik romana – sedaj pater Elija, nekdaj David Schäfer, poljski Jud, ki je pobegnil pred gotovo smrtjo v taborišču, danes izraelski karmeličan in rimkatoliški duhovnik. Skozi retrospektive spoznavamo njegovo življenjsko pot, ki je bila vse prej kot enostavna in predvidljiva. Vse, kar je doživel in pretrpel, ga je naredilo v papeževih očeh dovolj močnega in sposobnega za boj z morebitnim antikristom. Na drugi strani pa ta ista življenjska zgodba navdihuje predsednika evroparlamenta – a le-ta bi jo rad izkoristil v popolnoma drugačne namene. Pater Elija je tako potegnen iz

kontemplativnega samostanskega življenja v skušnjave in preizkušnje vsakdana, kjer ne grozi sovražnik le od "zunaj", temveč tudi od "znotraj" – znotraj Cerkve. "Cerkev je bila natanko taka, kot jo je opisal Gospod: mreža, ki jo vržejo v morje človeštva in zajame ribe vsake vrste, tako dobre kot slabe. Od nekdaj je bilo tako."

Knjiga pozornega bralca nagovori tudi z veliko dogodki in pripetljaji, ki se na prvi pogled ne zdijo pomembni. A vsak izmed teh "dražljajev" je majhen delček v celotnem mozaiku, ki nam skuša predstaviti pasti in nevarnosti današnjega sveta. Že hitro na začetku p. Elija presune plakat

za gledališko predstavo oz. umetniški performans, ki ga opazi v Rimu na poti z letališča. Billy, kurijski monsignor in duhovnikov prijatelj iz študijskih dni, mu pove, da je gledališče kupilo splavljene zarodke in jih uporablja za predstavo. Smo res tako daleč od tega? ...

"Čakaj malo! Duša ima svojo moč. Se ti ne zdi, da lahko zazna stvari, ki so skrite očem in umu? Tudi če bi nas antikrist prevaral s svojim videzom in nam z verjetnimi lažmi zameglil um, bi globoko v sebi gotovo zaznali, da je nekaj narobe, mar ne? Zvonček bi zvonil toliko časa, da bi se oglasili. Res je. Toda oba

veva, da je opozorilo mogoče izključiti. Nanj se nalagajo plasti greha in na koncu ga ne slišimo več. Pozabimo, da je sploh obstajalo."

Ta knjiga je ena tistih, ki poskrbi za to, da se ponovno spomnimo na ta zvonček. Kljub temu, da je roman domišljjski, je v njem najti mnogo resnic – verjetno več, kot bi si želeli priznati. Avtor nam ponudi priložnost, da stopimo izven svojih, prevečkrat preozkih okvirjev vere, pa čeprav je to težko – oziroma prav zaradi tega. Morda pa nabereмо kakšno izkušnjo za svojo lastno pustolovščino ...

Metka Jagodic

Andrej Capuder se uredništvu zahvaljuje za intervju ob svojem jubileju in opozarja, da prispevek v zadnji številki ni bil v celoti avtoriziran.